Aan:
Vervoerregio Amsterdam, dhr De Vries,
MRDH, dhr. Van Asten

CC: Regioraad en de Adviescommissie vervoerautoriteit

Betreft: Zienswijze Transitieplan Openbaar Vervoer

Amersfoort, 18 mei 2021

Geachte bestuurders,

In alle provincies en vervoerregio's wordt hard gewerkt aan een Transitieplan voor het openbaar vervoer of is inmiddels zo'n plan opgeleverd. De coronacrisis biedt kansen om het openbaar vervoer te verbeteren en beter aan te sluiten bij maatschappelijke opgaven. Openbaar vervoer is benoemd als een vitale sector en dat is niet voor niets. OV is er voor iedereen en dat moeten we zo houden. Rover onderschrijft de noodzaak van een Transitieplan. Nu de inhoud van steeds meer Transitieplannen bekend wordt, ontstaan er grote zorgen over de toekomst van het openbaar vervoer. In de plannen wordt uitgegaan van een (forse) afschaling van het OV.

In heel het land zijn de Transitieplannen voor een belangrijk deel gericht op het reduceren van de kosten. Wij begrijpen dat deze crisis u voor lastige dilemma's stelt. De beschikbaarheidsvergoeding compenseert de lagere inkomsten immers niet volledig. Wij begrijpen dat u vanuit die context voorstellen doet voor aanpassing van de dienstregeling. Het snijden in de dienstregeling is echter een eendimensionale invalshoek. Er zijn meerdere knoppen om aan te draaien. Het schrappen in de dienstregeling of het verhogen van de ritprijzen zijn structurele effecten die de reiziger moet dragen. De reiziger kan en mag deze rekening niet betalen. Wij zijn van mening dat voor een duurzaam herstel van het openbaar vervoer een veel bredere aanpak nodig is. Het vraagt andere keuzes om te zorgen dat het openbaar vervoer sterker uit de crisis komt. In deze zienswijze doen wij u hiervoor een aantal voorstellen.

Openbaar vervoer onmisbaar
Openbaar vervoer is er voor iedereen. Voor velen in uw regio is een reis met het OV de enige manier om mee te kunnen doen in de samenleving. Of het nu werk, school of recreatie betreft, beschikbaarheid van openbaar vervoer is er een noodzakelijke randvoorwaarde voor. Het OV is daarmee een maatschappelijk onmisbare dienst. Het OV staat op korte termijn onder grote druk. Tegelijkertijd mag niet vergeten worden dat het aantal reizigers ten opzichte van een jaar geleden alweer is verdubbeld.

Reiziger komt weer terug
Kern van bijna alle transitieplannen is het fors beperken van de dienstregeling bovenop de beperkingen die al eerder zijn doorgevoerd. Hierbij worden niet alleen frequenties verlaagd, maar verdwijnt in veel regio's ook een reeks buslijnen. Dit rigoureus snijden in het OV-aanbod is niet uit te leggen aan de reiziger op het moment dat deze juist aan het terugkeren is in het OV. Hiermee dreigt het openbaar vervoer in een neerwaartse spiraal te komen. Een slechtere dienstverlening betekent onvermijdelijk dat reizigers die er nog

Rover.
Van reizigers,
voor reizigers.

Reizigersvereniging Rover
Postbus 2132, 3800 CC Amersfoort
Utrechtseweg 59, 3818 EA Amersfoort
T 033 422 04 50
M secretariaat@rover.nl
Bank NL23 INGB 0002 3950 21 **I** www.rover.nl

wel zijn, zullen afhaken waarmee de kostendekkingsgraad zal dalen. Op dit moment zou de aandacht juist gericht moeten zijn op het weer welkom heten van de reiziger in het openbaar vervoer.

Beschikbaarheidsvergoeding vraagt beschikbaar OV
Het structureel verminderen van aanbod en kwaliteit van het OV past niet in de voorwaarden van de beschikbaarheidsvergoeding die stellen dat de beschikbaarheid van het openbaar vervoer gegarandeerd moet blijven. Nu de beschikbaarheidsvergoeding tot eind dit jaar verzekerd is en ook voor 2022 in het vooruitzicht is gesteld, doen wij een dringend beroep op u een pas op de plaats te maken en het Transitieplan van uw provincie voor 2022 opnieuw op te stellen. Wij verwachten van u dat u niet het vervoersaanbod (verder) saneert, maar met een gerichte aanpak de komende 1,5 jaar gebruikt voor de juiste stappen richting de toekomst.

Groei openbaar vervoer nodig
Groei van het openbaar vervoer is noodzakelijk voor het halen van klimaatdoelen, het verminderen van de stikstofuitstoot en voor het leefbaar en bereikbaar houden van steden en het platteland. Doordat we steeds meer woningen bouwen en binnensteden autoluw worden, wordt het belang van het openbaar vervoer alleen maar groter. Het transitieplan moet niet gericht zijn op overleven, maar veel meer op groei van het aandeel van OV, lopen en fietsen in de totale mobiliteit. Zowel in de landelijke gebieden als in de stedelijke regio's. Deze groeiopgave is, gezien de ambitie van de Rijksoverheid om voor 2030 circa 1 miljoen woningen te bouwen, onveranderd en urgent. Alle maatregelen in het transitieplan moeten daarop gericht zijn. Ook tijdelijke maatregelen mogen niet strijdig zijn met dit doel.

Maak een herstelplan
Wij pleiten ervoor om het transitieplan om te vormen tot een herstelplan, gericht op de groei van het OV-gebruik. Zo kan het OV versterkt worden en op lange termijn zijn taak blijven vervullen. Op 1 december 2020 hebben wij u bouwstenen gestuurd voor een herstelplan (www.rover.nl/herstelplan) om te zorgen dat de vraag naar openbaar vervoer wordt vergroot. Met deze brief brengen wij deze bouwstenen opnieuw bij u onder de aandacht.

Wij roepen u op om:

1. Af te zien van de sanering van het openbaar vervoer en in plaats daarvan de bouwstenen uit de bijlage alsnog op te nemen in het Transitieplan.
2. Voor het Transitieplan en het daarbij behorende Vervoerplan 2022 een Reizigerseffectenrapportage op te stellen waarin de positieve en negatieve effecten op korte én lange termijn voor de reiziger in beeld worden gebracht.
3. Een communicatie- en marketingplan op te stellen met als doel de reiziger weer terug te krijgen.

Afronding
Rover is ervan overtuigd dat het OV met de juiste maatregelen sterker uit deze crisis naar voren kan komen. Graag werken wij met u samen aan de ontwikkeling van het OV met draagkracht en slagkracht.

Met vriendelijke groet,

Freek Bos
Directeur